

KONTULY GYULA (1904-1983)

*Dunai hidak romokban
(Romba dőlt dunai hidak), 1947*

Olaj, vászon, 80x115 cm
Jelezve jobbra lent: Kontuly B. 1947

Kezdő ár: 8 000 000 Ft / 25 000 EUR
Becsérték: 15 000 000 – 20 000 000 Ft
Estimated value: 46 875 – 62 500 EUR

ÉLETMŰ-KATALÓGUS SZÁM: 289.

PROVENIENCIA:

■ Körmendy Nándor gyűjteményéből

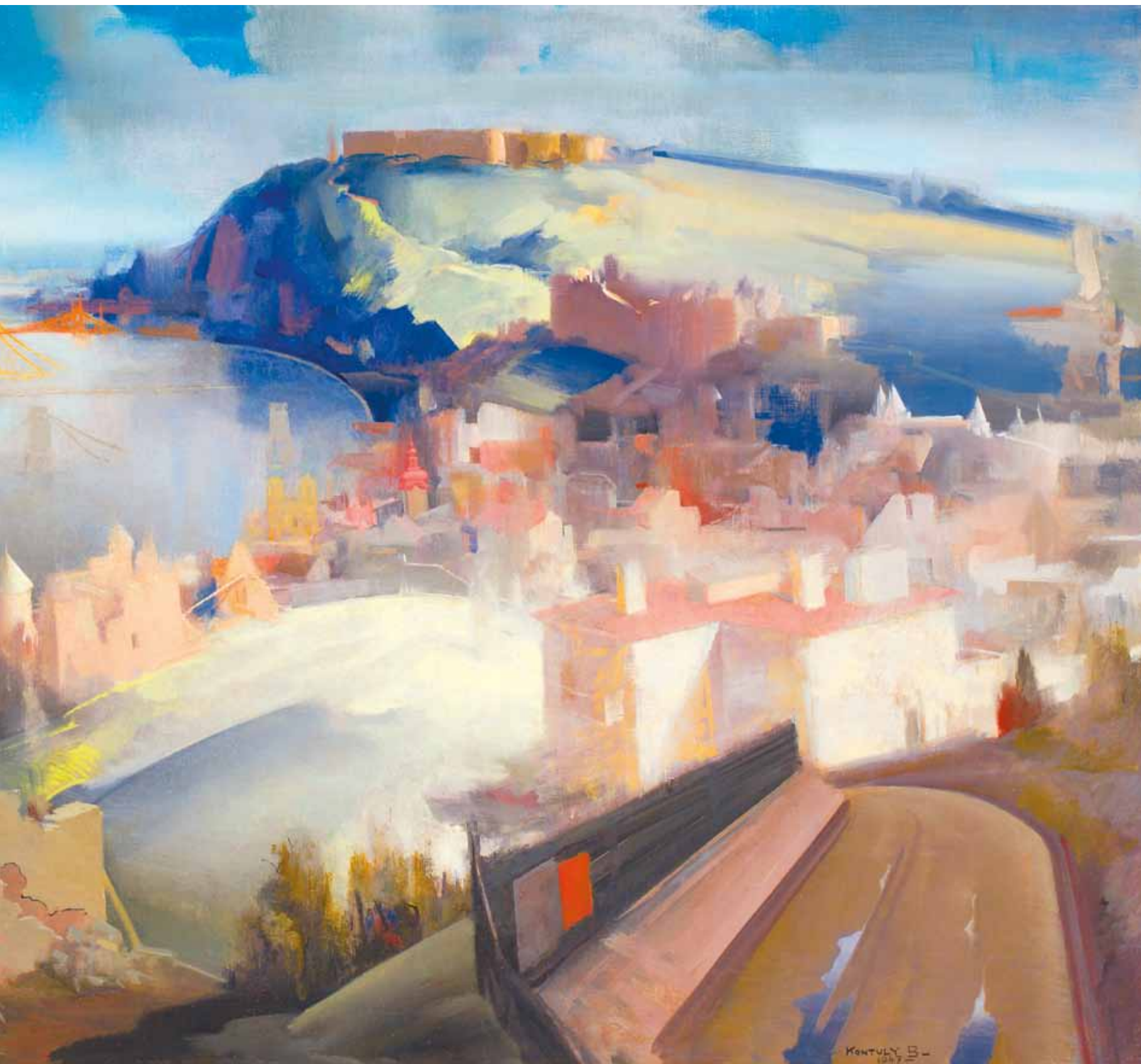
Kontuly Béla és családja Budapest ostromát a rózsadombi, Szeréna úti otthonában vészelte át. A háborús események következtében a villaépület több súlyos találatot is kapott, így a művész halálhíre művészkörökben olyan erős, már-már a valóságot ostromló szóbeszéddé vált, melyre csak személyes fellépésével tudott rációzni. Családjával az erősen romos házuk pincéjében laktak egy ideig, melyet Kontuly 1945-ben saját maga kezdett el újjáépíteni, így egy évvel később már ismét a frissen rendbe hozott házukban lakhattak. Kontuly azt a felejthetetlen látványt, mely a Duna-hidak felrobbantását és a front levonulását követően tárult elé, az 1945 és 1955 közötti évtizedben dolgozta fel lelkiileg és művészileg egyaránt. A második világháború fináléjában teljesen értelmetlen áldozatként lebombázott Budapest, ilyen nagyléptékű és ehhez illő kvalitásokkal büszkélkedő ábrázolása párját rit-

kítja. Kontuly átható művészi erővel volt képes megragadni a porig rombolt városban újrainduló életet. Körülbelül tíz esztendőre volt szüksége, hogy feldolgozza és méltó művészi formába öntse ezt a minden túlélő számára egyszerre felkavaró látványt és megrázó élményt.

Először az úgynevezett Mancsi híd építését megörökítő olajkép készült el 1945-ben. Ez az ideiglenes híd a szintén áldozatul esett Margit híd mellett létesített, úgynevezett pontonhíd volt, mely 1946 májusára, a Margitsziget közbeiktatásával kötötte össze Pestet és Budát.

E festményt követte két évvel később egy képsorozat, mely az újjáépítés különböző fázisaiban ábrázolta a javarészt még mindig romba dőlt dunai hidakat. Ezek közé tartozik a most aukcióra kerülő mű, mely egykor Körmendy Nándor (1894-1969) a két világháború közötti hazai építészet egyik legkiemelkedőbb alakja műgyűj-

1. Kontuly Béla: *Budapest látképe*, 1936
magántulajdon

2. Kontuly Béla: *Budapest drámája*
magántulajdon

3. Kontuly Béla:
Körmendi Nándorné portréját, 1948
magántulajdon

teményének egyik legjelentősebb darabja volt. Körmendy néhány ismertebb épülete: Hárs-hegyi Idegszanatórium (1927–28), Németvölgyi úti elemi iskola (1930), a Dunai Révkapitányság épülete a Belgrád rakparton, Angyal-földi kultúrház. Gerlóczy Gedeonnal együtt társtervezője volt 1940-ben az Országos Társadalombiztosítási Intézet (OTI) baleseti kórházának (ma Országos Traumatológiai Intézet). Nevéhez fűződik a sikondai gyógyfürdő, a karcagi posta, a sopron-kurucdombi, a csornai, a győr-nádorvárosi templom, a pécsi Kereskedelmi Iskola, a debreceni Alföldi Takarékpénztár székháza. 135 országos tervpályázaton nyert díjat. 1954-ig az Általános Élelmezéssipari Ter-

vező Intézetnél (ÁÉTI) dolgozott, majd az Élelmezéssipari Tervező Intézetnél működött mint az építészosztály vezetője. Részt vállalt az intézet magasépítési tevékenységének megszervezésében. 1954 után is több jelentős tervet készített: dunakeszi konzervgyár raktárépülete; debreceni dohánygyár korszerűsítése.

1942-ben Greguss Ágost-díjat kapott. A festő és az építész feltehetően 1936-ban ismerkedtek meg, amikor a Körmendy által tervezett komáromi új plébániatemplomba, Kontuly 360 négyzetméternyi falképet festett. Az al secco, azaz száraz vakolatra készített falkép magyar szenteket és Jézus Szentséges Szívét ábrázolta, amíg vizesedés miatt tönkre nem ment.

A festmény Kontuly monográfiája, Bizzer István 2003-as kötetében a *Romba dőlt dunai hidak* elnevezést kapta, bár a művész saját elnevezése a *Dunai hidak romokban* volt. A képciklus az 1949-ben született *Budapest drámája* előtanulmányában és az 1955 körül alkotott, azonos című főműben teljesedett ki.

Egyrészt lenyűgöző az a kontraszt, amely az 1945 utáni, egymáshoz közeli, hasonló nézőpontokból felvett városlátványok és Kontuly azonos témájú, de jóval korábbi művei között feszül. A művész egy évtizeddel ezt megelőzően, ugyanezt a témát még Mozart vagy Haydn zenéjét sugalló, art deco átíratban fogalmazta meg, habos-fodros, pókháló vékony színfuta-

1. A budapesti Erzsébet- és Szabadság híd látképe a Várból, 1944
Fotó: Fortepan

mokból szőtt „porcelánkép”-ként ábrázolva a főváros mesés szép vedutáját (*Budapest látképe*, 1936, magántulajdon). Másrészt elképesztő az az ellentét is, amint a most aukcióra kerülő olajfestményen a szinte porig rombolt város fürdik az életadó tavaszi verőfényben. A valóság kendőzetlen rögzítése és a mindent túlélő, állandó újrakezdésre kész, nagybetűs Életbe vetett hit sugárzik Kontuly kíméletlenül őszinte és mégis gyönyörű művéből. Kopp Jenő Kontulyról szóló, a vele folytatott beszélgetések alapján készült máig kiadatlan kézírata, a festő életeseeményeinek, gondolatainak, valamint művészi elveinek igazi tárháza. Az 1947-ben született táblaképekről így írt: „...nem foglalkozik figurális témákkal,

hogy ne befolyásolja a témának hangulata a szín-skála választásában. Tiszta festőiséget keres, csak az optikai benyomásaiból indul ki – hogy gazdagítsa palettáját. Ebből a korszakból főleg csendéletek és tájképek kerülnek ki ecsetje alól!”

Kontuly 1940 és 1946 között a budapesti Képzőművészeti Főiskolán előbb a festő tanszék, majd az 1945 után létrehozott freskó szakirány vezetője volt. Az úgynevezett B-listára kerülését követő elbocsátása miatt, felszabadulva a tanári teendőktől, ismét intenzívebben koncentrált saját művészetére. Kiállítási lehetőségei beszűkültek, így portréfestésből élt, valamint egyre több egyházi megbízást vállalt.

Bár az 1930-as évek folyamán is számos maradandó remekművet festett, vallási témájú figurális kompozíciók, táj- és városképek, csendéletek és portrék gyönyörű sorozatait alkotva meg, de festészete igazi erejét csak az 1940-es évek közepétől kezdődő évtizedben érte el. Igazi talány, valóságos csoda, hogy Kontulynek miért épp ebben, a külvilág által rákényszerített művészi vákuumban sikerült megfestenie legerőteljesebb és művészileg is leghitelesebb műveit.

RUM ATTILA

